VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

Datum vydání:	10. 10. 2018
Účinnost:	10. 10. 2018
Odpovědnost:	Ústřední knihovna
Zpracoval:	prof. Ing. Mária Režňáková, prorektorka pro akademické záležitosti
Závaznost:	všechny součásti VUT
Zrušuje:	Pokyn č. 4/2018
Doplňuje:	-
Počet stran:	3
Počet příloh:	0

SMĚRNICE Č. 11/2018

INSTITUCIONÁLNÍ POLITIKA OTEVŘENÉHO PŘÍSTUPU K VĚDECKÝM INFORMACÍM

Preambule

1. Cílem politiky otevřeného přístupu k vědeckým informacím je bezplatný online přístup k výsledkům výzkumu financovaného z veřejných prostředků. Tento přístup k vědeckým informacím je založen na uznávání znalostí jako veřejného statku.
2. Efektivní a rozsáhlé šíření vědeckých výsledků představuje významnou součást činnosti VUT jakožto veřejné výzkumné organizace.
3. Zvýšená dostupnost vědeckých výsledků díky otevřenému přístupu vede ke zvýšení společenského dopadu těchto výsledků.
4. Politika otevřeného přístupu na VUT sleduje současné trendy a je plně v souladu s Národní strategií otevřeného přístupu k vědeckým informacím v ČR.
5. Uložením publikací do institucionálního repozitáře zajišťuje VUT péči, dlouhodobé uchování a další šíření vědeckých výsledků dosažených na VUT i přístup k nim pro účely provádění vnitřního i vnějšího hodnocení.
6. Otevřený přístup k výsledkům vědecko-výzkumné činnosti přispívá k rychlejšímu sdílení informací, k jejich vyššímu dosahu a využití a tím i k rychlejšímu zavádění inovací.
7. Koordinací politiky otevřeného přístupu k vědeckým informacím a metodickou podporou uskutečňování politiky je pověřena Ústřední knihovna VUT.

Článek 1
Definice pojmů

1. Otevřený přístup (Open Access) je model vědecké komunikace, který vytváří alternativu ke klasickému způsobu publikování prostřednictvím vědeckých časopisů s placeným přístupem. Jeho cílem je bezbariérový, tj. volný a bezplatný přístup k informacím.
2. Publikací se rozumí recenzovaná publikovaná práce pracovníků a studentů VUT, nebo přijatá k publikování. Zahrnuje časopisecké články, konferenční příspěvky, monografie, kapitoly z knih, případně další materiály, které jsou výstupy z projektů.

3. Většina světových nakladatelství odborných periodik podporuje otevřený přístup prostřednictvím zlaté i zelené cesty. Autor se může svobodně rozhodnout, kde bude své výsledky publikovat.
4. Existují dvě cesty k naplnění cílů otevřeného přístupu k publikacím:
   a) **zelená cesta** je založena na tom, že autor publikuje tradičním způsobem v časopise přístupném na základě předplatného a následně uloží autorskou verzi článku do otevřeného repozitáře v závislosti na politice vydavatele a/nebo politice poskytovatele finanční podpory na výzkum
   b) **zlatá cesta** je založena na publikování v recenzovaných časopisech s okamžitým otevřeným přístupem. Otevřený přístup je zajištěn ze strany vydavatele.
5. **Digitální knihovna VUT** je otevřený repozitář dostupný z adresy https://dspace.vutbr.cz, postavený na mezinárodních standardech. Digitální knihovna VUT slouží k archivaci a zveřejňování metadat a digitálních kopií odborných publikací pracovníků a studentů VUT v Brně. Interním informačním systémem pro evidenci a ukládání publikací je IS Apollo.
6. Digitální kopie publikace vkládané do repozitáře se může vyskytovat ve verzi:
   a) **pre-print** je rukopis odeslaný redakci časopisu před recenzním řízením,
   b) **post-print** nebo také accepted manuscript je rukopis přijatý k publikování, tzn. po recenzním řízení,
   c) **finální PDF** nebo také Publisher's PDF je vydavatelská verze článku doplněná o grafiku časopisu, stránkování apod.
7. **Doba embarga** je časové období stanovené vydavatelem, po které nesmí být publikace uložená do repozitáře otevřeně přístupná. Doba embarga začíná dnem oficiálního publikování.
8. **Metadata** jsou údaje použité pro popis, sledování, využívání a správu položek uložených v repozitáři.

Článek 2
Zásady otevřeného přístupu k vědeckým informacím

1. Autoři publikací dle vlastního uvážení vkládají digitální kopii publikace do Digitální knihovny prostřednictvím aplikace IS Apollo v souladu s licenčními podmínkami vydavatele. Za dodržení licenčních podmínek odpovídá autor publikace.
2. Autoři publikací se snaží nepřevádět autorská práva na vydavatele a poskytují vydavateli pouze potřebnou veřejnou licenci Creative Commons, nejlépe licenci CC-BY.
3. Metodickou pomoc při posuzování licenčních podmínek poskytuje Ústřední knihovna.
4. Výsledky zveřejněné otevřeně pod licencí Creative Commons vkládá za autory do Digitální knihovny Ústřední knihovna
5. Pro výsledky vytvořené v rámci těch projektů, které mají v podmínkách zakotvené otevřené publikování, platí povinnost uložení metadat i digitální kopie publikace do Digitální knihovny VUT dle podmínek vyhlašovatele programu, nejpozději v den publikování.
6. V IS VUT může autor archivovat všechna svá slovesná díla, nejen ta, která splňuji definici publikace dle čl. 2, odst. 2.
7. Preferovaným formátem pro digitální kopie vkládané do IS VUT je PDF ve verzi PDF/A.

Článek 3
Závěrečná ustanovení

1. Tato vnitřní norma nabývá účinnosti v den uvedený v jejím záhlaví.

Prof. RNDr. Ing. Petr Štěpánek, CSc., dr. h. c.
rektor